

Srisatchanalai Plantation Management Summary

บทสรุปการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน สวนป่าศรีสัชชาลัย องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

สวนป่าศรีสัชชาลัย องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตอุตรดิตถ์

สวนป่าศรีสัชชาลัย สังกัดองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตอุตรดิตถ์ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคเหนือล่าง องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ เป็นสวนป่าโครงการ 2 และ 3 ปลุกตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เริ่มดำเนินการปลูกสร้างสวนป่าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 – 2535 (ชนิดไม้ที่ปลูกคือ ไม้สัก) รวมเนื้อที่ 15,646 ไร่ โดยแยกเป็นโครงการ ดังต่อไปนี้

- 1.) สวนป่าโครงการ 2 ปลูกขดเขยตามเงื่อนไขสัมปทานการทำไม้ ที่องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ได้รับและปลูกตามจำนวนเงินเท่ากับค่าภาคหลวงที่ชำระให้กรมป่าไม้
- 2.) สวนป่าโครงการ 3 ปลูกแทนบริษัทจังหวัดทำไม้ ตามข้อตกลงที่บริษัทจะต้องปลูกขดเขยตามเงื่อนไขให้กรมป่าไม้ โดยแยกปลูกตามรายปีและได้ขึ้นทะเบียนที่ดินสวนป่า ตามพ.ร.บ. สวนป่า 2535 เล่มที่ 3 ฉบับที่ 3-18 ลงวันที่ 14 สิงหาคม 2538 แล้ว

ที่ตั้งพื้นที่สวนป่า

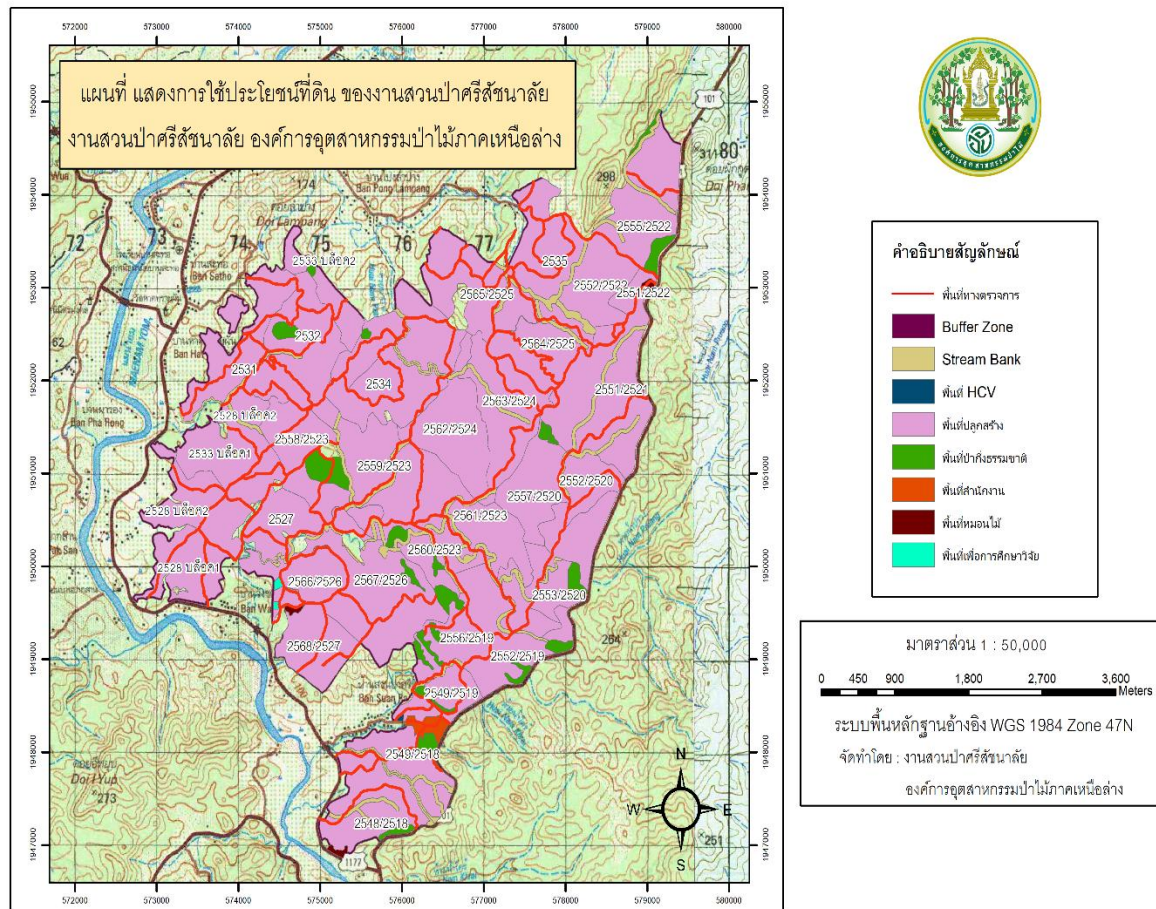
พื้นที่สวนป่า พื้นที่สวนป่าอยู่ในบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าห้วยทรวง - แม่สำ - บ้านตึก - ห้วยไคร้

ระยะทาง ระยะทางจากสวนป่าถึงจังหวัดสุโขทัยประมาณ 80 กิโลเมตร จากอำเภอศรีสัชชาลัยประมาณ 15 กิโลเมตร

ที่ตั้งสำนักงาน อยู่เลขที่ 260 หมู่ที่ 12 บ้านบานชื่น ต.แม่สำ อ.ศรีสัชชาลัย จ.สุโขทัย 64130 หมายเลขโทรศัพท์ 055-910247 โทรสาร 055-910247 สำนักงานของสวนป่าได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าห้วยทรวง ป่าแม่สำ ป่าบ้านตึก และป่าห้วยไคร้แล้วตาม ตามประกาศกรมป่าไม้ที่ 129 / 2539 ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2539 จำนวน 44 ไร่ พิกัดจากการใช้เครื่องหาพิกัดจากดาวเทียม GPS ที่ 1947500 m.N , 576900 m.E ที่ตั้งสำนักงานอยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 80 – 300 เมตร

สภาพภูมิ

ประเทศ พื้นที่สวนป่าทั้งสิ้น 15,646 ไร่ เป็นพื้นที่ลาดเชิงเขาที่สลับซับซ้อนกับภูเขา ความลาดชันประมาณ 5 – 35 เปอร์เซ็นต์ ลักษณะหินส่วนใหญ่เป็นชั้นหินดินดาน เนื้อดินเป็นดินเหนียวปนดินร่วนสีน้ำตาลหรือแดง ดินชั้นล่างเป็นหินผุ มีการระบายน้ำได้ดีถึงปานกลาง ค่า P_H ประมาณ 5 – 7.5

แผนที่แสดงพื้นที่การดำเนินการกิจกรรมของงานสวนป่าศรีสัชนาลัย ประจำปี 2568

ระบบการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน

(Sustainable Forest Plantation Management System)

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (อ.อ.ป.) เป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีนโยบายมุ่งเน้นให้สวนป่าในสังกัดมุ่งปฏิบัติการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน เพื่อก้าวสู่ระบบการจัดการสวนป่าที่เป็นสากลโดยการปลูกสร้างสวนป่า ค้ำครองรักษาบูรณะป่าไม้เพื่อประโยชน์แก่การป่าไม้ โดยได้กำหนดพันธกิจด้านธุรกิจ ประกอบด้วย การพัฒนาที่ดินสวนป่า โดยอนุรักษ์และพัฒนาให้เป็นสวนป่าเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เป็นรากฐานการผลิตไม้และบริการส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจสู่ภาคเอกชน ชุมชนท้องถิ่นอย่างครบวงจร เพื่อตอบสนองความต้องการใช้ไม้ของประเทศอย่างพอเพียงและยั่งยืน ส่งเสริมและสนับสนุนธุรกิจอุตสาหกรรมไม้ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและธุรกิจบริการที่มีป่าไม้เป็นพื้นฐานให้ประชาชนได้รับบริการที่ได้มาตรฐาน มีการจัดการด้านการตลาดอย่างครบวงจร พัฒนาระบบและสร้างกลไกการตลาดไม้เศรษฐกิจอย่างเป็นธรรม เพื่อให้การปลูกไม้เศรษฐกิจได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่าและยั่งยืน อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมและพัฒนาสังคม ชุมชนท้องถิ่นโดยใช้สวนป่าเป็นฐานในการดำเนินงานช่วยเหลือสร้างงานสร้างอาชีพให้แก่เกษตรกรรอบเขตสวนป่าตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยประชาชนมีส่วนร่วม

การจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืนประกอบด้วยความยั่งยืน 3 ประการ

- ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม
- ความยั่งยืนด้านสังคม
- ความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ

วัตถุประสงค์ และเป้าหมายการบริหารจัดการ

วัตถุประสงค์

ด้านสิ่งแวดล้อม

1. เพื่อส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่อนุรักษ์ของสวนป่าฟื้นฟูสภาพธรรมชาติในพื้นที่สวนป่า
2. เพื่ออนุรักษ์แหล่งที่อยู่อาศัยของพืชหรือสัตว์ ที่ใกล้สูญพันธุ์,หายากและถูกคุกคาม
3. เพื่อกำหนดพื้นที่อนุรักษ์ในพื้นที่สวนป่าไว้อย่างน้อยประมาณ 10 % ของพื้นที่รวมสวนป่า
4. เพื่ออนุรักษ์พื้นที่แหล่งกำเนิดของพืช/สัตว์ ที่ใกล้สูญพันธุ์ และหายาก และพื้นที่วางไข่ และผสมพันธุ์ ของสัตว์ป่า
5. เพื่อคุ้มครองและฟื้นฟู ถิ่นที่อยู่อาศัยของพืชหรือสัตว์ [The Preservation and Restoration of Habitats]
6. เพื่อการจัดการทรัพยากรน้ำ [Water Management] ที่เหมาะสม เพื่ออนุรักษ์ปรับปรุงคุณภาพดิน และป้องกันการพังทลายของดิน ให้มีความอุดมสมบูรณ์
7. เพื่อเป็นการฟื้นฟู,การจัดการแปลงปลูก และและการฟื้นฟูหลังการโค่นล้มไม้ [Regeneration, Stand Management and Felling]
8. เพื่อการจัดการสวนป่าในบริเวณที่อยู่ติดกับพื้นที่เกษตร ป่ากันและลดผลกระทบต่อนพื้นที่ที่มีความสำคัญในด้านสิ่งแวดล้อมความหลากหลายทางชีวภาพและลักษณะของภูมิทัศน์ดั้งเดิม

ด้านสังคม

1. เพื่อส่งเสริมสถานภาพทางด้านสังคม และคุณภาพชีวิตที่ดี ของชุมชนท้องถิ่น
2. เพื่อส่งเสริมด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านวัฒนธรรมความเป็นอยู่ที่ดีของคนงานและชุมชนท้องถิ่น รอบๆสวนป่า

3. เพื่อยอมรับสิทธิตามกฎหมายและสิทธิตามขนบธรรมเนียมประเพณี ในการเป็นเจ้าของ,การใช้ประโยชน์,การจัดการพื้นที่ และทรัพยากรต่างๆ ของชนพื้นเมือง ที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับสวนป่า
4. เพื่อยอมรับสิทธิและเงื่อนไขการจ้างงาน สวัสดิการและการคุ้มครองความปลอดภัยในการทำงาน
5. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสวนป่ากับชุมชนท้องถิ่น
6. เพื่อสร้างบทบาท และตอบสนองสังคม รวมทั้งเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจกับชุมชน

ด้านเศรษฐกิจ

1. เพื่อสนับสนุนประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์และการเพิ่มมูลค่าของผลผลิตไม้จากสวนป่า
2. เพื่อให้เกิดความยั่งยืนและผลผลิตในระดับสูงสุดของไม้ ค้ำครองดูแลด้านความหลากหลายทางชีวภาพไปในเวลาเดียวกันด้วย
3. เพื่อกำหนดให้สวนป่ามีความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ โดยมีปริมาณผลผลิตต่อหน่วยอยู่ในระดับเกณฑ์มาตรฐาน
4. เพื่อการวางแผนการเก็บเกี่ยวผลผลิตไม้ในระยะยาวและยั่งยืน
5. เพื่อผลิตและปรับปรุงพัฒนากล้าไม้ที่มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และถิ่นกำเนิดของชนิดพันธุ์ไม้ เอื้อต่อการเพิ่มผลผลิตที่ดีในอนาคต
6. เพื่อคัดเลือกใช้ระบบวนวัฒนที่เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่สวนป่า
7. เพื่อคัดเลือกใช้ระบบ และเทคนิคการทำไม้ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
8. เพื่อการใช้ระบบการสำรวจข้อมูลสวนป่าที่ทันสมัย ประหยัด และถูกต้องแม่นยำ
9. เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายไทย และข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยได้ลงนามไว้ [Compliance with Thai Laws and International Agreements]

1.2 เป้าหมายการดำเนินงาน

เป้าหมายด้านธุรกิจ

รายได้

ทำไม้สักสวนป่า 2,600 ลบ.ม. รายได้ 35 ล้านบาท

รายจ่าย

การทำไม้สักสวนป่า 18 ล้านบาท

กำไร

17 ล้านบาท

เป้าหมายด้านการลงทุน

1. ปรับปรุงพัฒนาสวนป่าไม้สักปลูกเสริมใหม่	-	ไร่
2. บำรุงรักษาสวนป่าแปลงเก่าปีละ	15,646	ไร่
3. ประมาณการเงินลงทุนปี 2568 รวม	2.84	ล้านบาท

เป้าหมายด้านบริการสังคมและมีส่วนร่วม

1. สร้างงาน สร้างรายได้ให้กับชุมชนและเป้าหมายการจ้างแรงงาน ปีละ 70 ราย ครอบคลุมชุมชนรอบๆสวนป่า
2. ให้ชุมชนรอบๆ สวนป่ามีส่วนร่วม ในการใช้ประโยชน์จากผลผลิตในเขตความรับผิดชอบ
3. ดำเนินกิจกรรมมวลชนสัมพันธ์ ไม่ต่ำกว่าเดือนละ 1 ครั้ง

เป้าหมายด้านส่งเสริมสิ่งแวดล้อม

1. งดการใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย
2. ลดการพังทลายและชะล้างของหน้าดิน
3. ดูแลและป้องกันพื้นที่อนุรักษ์ จำนวน 1,568.82 ไร่
4. จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนในเรื่องสิ่งแวดล้อมปีละ 1 รายการ
5. ส่งเสริมและอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในสวนป่า
6. ป้องกันและอนุรักษ์พันธุ์พืชและสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์และถูกคุกคาม

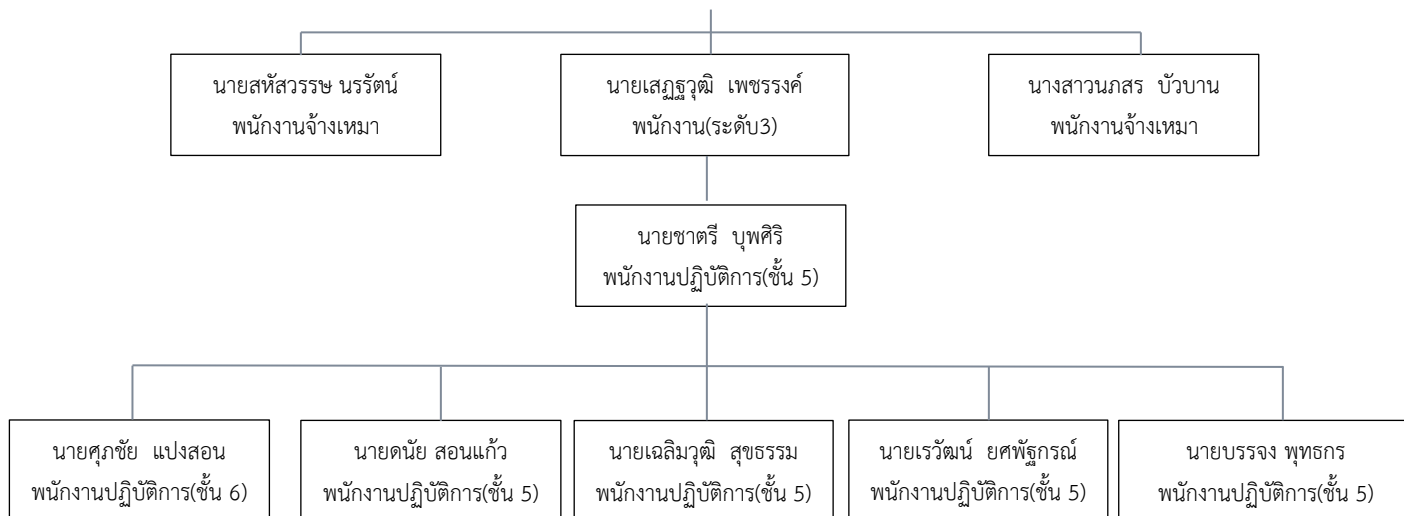
1.3 เป้าหมายในการทำงาน

เป้าหมาย (Goals)	ตัวชี้วัด (KPIs)	ข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data)	เป้าหมาย (Targets) ปี 68
1. ด้านเศรษฐกิจ ยั่งยืน	1) ผลการผลิตและจำหน่ายไม้ 2) พื้นที่ปลูกสร้างสวนป่าแปลงใหม่บำรุงรักษาสวนป่าแปลงเก่า 3) การตรวจสอบปริมาณความเพิ่มพูนรายปี	1) ผลการจำหน่ายไม้ 2,878.87 ลบ.ม. 2) พื้นที่ปลูกสร้างสวนป่า 487 ไร่ 3.) การตรวจสอบและคำนวณจากโปรแกรมประมวลผล	2,600 ลบ.ม. 487 ไร่ 5 ปี/ครั้ง
2. ด้านสังคมให้การยอมรับ	1) ร้อยละของแรงงานในท้องถิ่นมากกว่าแรงงานต่างถิ่น 2.) จำนวนครั้งในการให้ความร่วมมือกับชุมชนรอบสวนป่า 3) จำนวนครั้งในการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนรอบสวนป่า 4.) ร้อยละความพึงพอใจ 5.) จำนวนคนงานที่ได้รับการอบรม 6.) การคุ้มครองความปลอดภัยในการทำงาน 8.) การจัดหาชุดสวัสดิการพื้นฐาน 9.) การแก้ไขข้อขัดแย้ง	1) แรงงานในท้องถิ่นร้อยละ 70 ของแรงงานทั้งหมด 2.) สวนป่าให้ความร่วมมือกับชุมชนมากกว่า 12 ครั้ง 3.) สวนป่าจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อสร้างมวลชนสัมพันธ์มากกว่า 12 ครั้ง 4.) ชุมชนพอใจในสวนป่า 70% 5.) รายงานการฝึกอบรมฯ 6.) กรมธรรม์ 7.) ชุดปฐมพยาบาล และชุดสามัญประจำบ้าน	70 % 12 ครั้ง 3 ครั้ง 70 % 1 ครั้ง 1 ครั้ง/ปี 3 ชุด 12 ครั้ง

		8.) รายงานข้อขัดแย้งและการแก้ไขข้อขัดแย้ง	
3. ด้านสิ่งแวดล้อม ยั่งยืน	1) จำนวนพื้นที่อนุรักษ์ 2) ความหลากหลายทางชนิดพันธุ์พืช 3) ความหลากหลายทางชนิดพันธุ์สัตว์ 4) การตรวจสอบผลกระทบก่อนและหลังทำไม้ 5) การตรวจสอบผลการก่อนและหลังการปลูกสร้างสวนป่าแปลงใหม่ 6) การตรวจสอบผลการก่อนและหลังการปลูกสร้างบำรุงรักษาสวนป่าแปลงเก่า 5) ร้อยละของการพังทลายของดิน 6) การประเมินสภาพพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงทางด้านการอนุรักษ์ (HCV)	1) พื้นที่อนุรักษ์สวนป่า 10 % 2) ความหลากหลายทางชนิดพันธุ์พืชในพื้นที่ 30% 3) จำนวนชนิดพันธุ์สัตว์ป่ามากกว่า 10 ชนิด 4) พื้นที่ทำไม้และบริเวณโดยรอบพื้นที่ทำไม้ไม่ได้รับผลกระทบ 5) - ปริมาณความเสียหายที่เกิดขึ้นกับพื้นที่อนุรักษ์ - ความแน่นของพื้นดิน - ที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า พืชป่า 6) - ปริมาณความเสียหายที่เกิดขึ้นกับพื้นที่อนุรักษ์ - ความแน่นของพื้นดิน - ที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า พืชป่า 5) ร้อยละของการพังทลายของดิน 6) การตรวจสอบติดตามการเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงทางด้านการอนุรักษ์ (HCV)	10 % 30% 10 ชนิด การตรวจสอบผลกระทบก่อนและหลังทำไม้ การตรวจสอบผลกระทบก่อนและหลังปลูกสร้างแปลงใหม่ การตรวจสอบปีละ 1 ครั้ง 0 % การตรวจสอบโดยใช้แบบฟอร์มการตรวจสอบ

อัตรากำลังการบริหารจัดการงานสวนป่าศรีสขาลัย

นายจ่านงค์ เกศดี
หัวหน้างานสวนป่าศรีสขาลัย

การดำเนินงานการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืนของงานสวนป่าศรีสัชนาลัย

1. ด้านเศรษฐกิจ

- พื้นที่ให้ผลผลิตทั้งหมด 13,852.1 ไร่
- ความเพิ่มพูนเฉลี่ย (AYI) 0.28 ลบ.ม./ไร่/ปี
- ความเพิ่มพูนทั้งปีของสวนป่าฯ 3,878.59 ลบ.ม./ปี

* ข้อมูลดังกล่าว ได้จากการสำรวจปริมาณกำลังผลิตของสวนป่าศรีสัชนาลัย ประจำปี 2567

แผนการทำไม้ประจำปี 2568

- แปลงปี2527 ตอน 2 เนื้อที่ 550 ไร่ ปริมาตร 2,600 ลบ.ม.

* การทำไม้ของสวนป่าศรีสัชนาลัยไม่เกินปริมาณความเพิ่มพูนทั้งปี เพื่อให้เกิดการฟื้นตัวของป่า และทำการปลูกเสริมรอบตัดพื้นที่ 2 หลังการทำไม้เสร็จ

แผนการทำไม้ของงานสวนป่าศรีสัชนาลัย

ปีดำเนินการ	แปลงปี	ระบบตัดฟัน	พื้นที่ (ไร่)	ปริมาตร (ลบ.ม.)
2568	2527 (2) -	Final Cutting Thinning	550 -	2,600 -
2569	2528 (1) -	Final Cutting Thinning	391 -	2,000 -
2570	2528 (2) -	Final Cutting Thinning	390 -	2,000 -
2571	2531 (1) 2548 (18)	Final Cutting Thinning	297 467	1,500 900
2572	2531 (2) 2549 (18) 2549 (19)	Final cutting Thinning Thinning	690 273 202	1,500 500 400

การปลูกสร้างสวนป่า ประจำปี 2567

- สวนป่าดำเนินการปลูกเสริมรอบตัดฟันที่ 2 แปลงปี 2568/2527 เนื้อที่ 487 ไร่ พร้อมทั้งบำรุงดูแลตามแผนการดำเนินงานจัดการสวนป่าสัปดาห์แปลงปลูกเสริมรอบตัดฟันที่ 2
- ดำเนินการบำรุงดูแลสวนป่าไม้สัก และป้องกันการลักลอบตัดไม้ในพื้นที่สวนป่าศรีสัชนาลัย

การดำเนินงานปลูกเสริมรอบตัดฟันที่ 2 ของงานสวนป่าศรีสัชนาลัย

ลำดับ	ปี พ.ศ.			จำนวน (ไร่)
	ที่ปลูกเสร็จ	แปลงปี	ชื่อแปลงใหม่	
1	2568	2527	2568/2527	487
2	2569	2527	2569/2527	550
3	2570	2528	2570/2528	391
4	2571	2528	2571/2528	390
5	2572	2531	2572/2531	297
6	2573	2531	2573/2531	295
7	2574	2532	2574/2532	448
8	2575	2533	2575/2533	427
9	2576	2534	2576/2534	433
10	2577	2534	2577/2534	503
11	2578	2535	2578/2535	491

2. ด้านสิ่งแวดล้อม

พื้นที่สวนป่าศรีสัชนาลัยมีลักษณะเป็นที่ราบเชิงเขา สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 80 - 300 เมตร สภาพป่าทั่วไปเป็นป่าเบญจพรรณมีพรรณไม้ตามธรรมชาติที่สำคัญได้แก่ ประดู่ กระพี้จั่น กางขี้มอด ราชพฤกษ์ มะม่วงป่า มะกอกเกลื่อน เป็นต้น ทรัพยากรสัตว์ป่าที่พบในพื้นที่สวนป่าแล้วน่าสนใจ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ได้แก่ กระรอกปลายหางดำ กระเล็นปลายหูสั้น เก้ง อีเห็นข้างลาย สุนัขจิ้งจอก สัตว์เลื้อยคลาน ได้แก่ งูเขียวพระอินทร์ เต่าเหลือง สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ ได้แก่ กบนา เขียดจิก คางคกบ้าน นก ได้แก่ เหยี่ยวกิ้งก่าสีดำ นกแก้วหัวแพร นกแซกแซว นกหัวขวานต่างแคะ นกแต้วแล้ว สีน้เงิน นกพญาไฟใหญ่ นกขอสู้ เป็นต้น

สวนป่าฯ ได้กำหนดพื้นที่อนุรักษ์รวมกันทั้งสิ้น 1,876.98 ไร่ คิดเป็น 11.60 % ของเนื้อที่สวนป่าทั้งหมด (16,180.656 ไร่) โดยแบ่งพื้นที่อนุรักษ์ ออกเป็นแต่ละประเภท ดังนี้

- 1.พื้นที่สองฝั่งลำห้วย (Stream Bank)
- 2.พื้นที่แนวกันชน (Buffer Zone)
- 3.พื้นที่ป่ากึ่งธรรมชาติ
- 4.พื้นที่ที่มีคุณค่าสูงด้านการอนุรักษ์ (HCV)

ผลการตรวจสอบสถานภาพ (Status) ของพรรณพืชที่สำรวจพบไม่พบชนิดพรรณพืช และสัตว์ป่าที่ถูกจัดอยู่ใน **กลุ่มสถานภาพที่ถูกคุกคาม (threatened status)**ตามการจัดของ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ONEP, 2006) และ IUCN (2010) ตามผลการสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่สวนป่าศรีสัชนาลัย (สำรวจโดยองค์การพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ, 2556)

การตรวจติดตามด้านสิ่งแวดล้อม งานสวนป่าศรีสัชนาลัยได้ทำการหมายแนวเขตพื้นที่อนุรักษ์ ติดป้ายสื่อความหมาย และทำการบันทึกตรวจสอบติดตามพื้นที่อนุรักษ์ และงานสวนป่าศรีสัชนาลัยได้กำหนดต้นไม้อนุรักษ์ พร้อมทั้งติดป้ายให้ทราบอย่างชัดเจน และทำการบันทึกดูแลตรวจสอบ

*ติดป้ายสื่อความหมายและการหมายแนวพื้นที่อนุรักษ์

พื้นที่ที่มีคุณค่าสูงด้านการอนุรักษ์ (HCV)

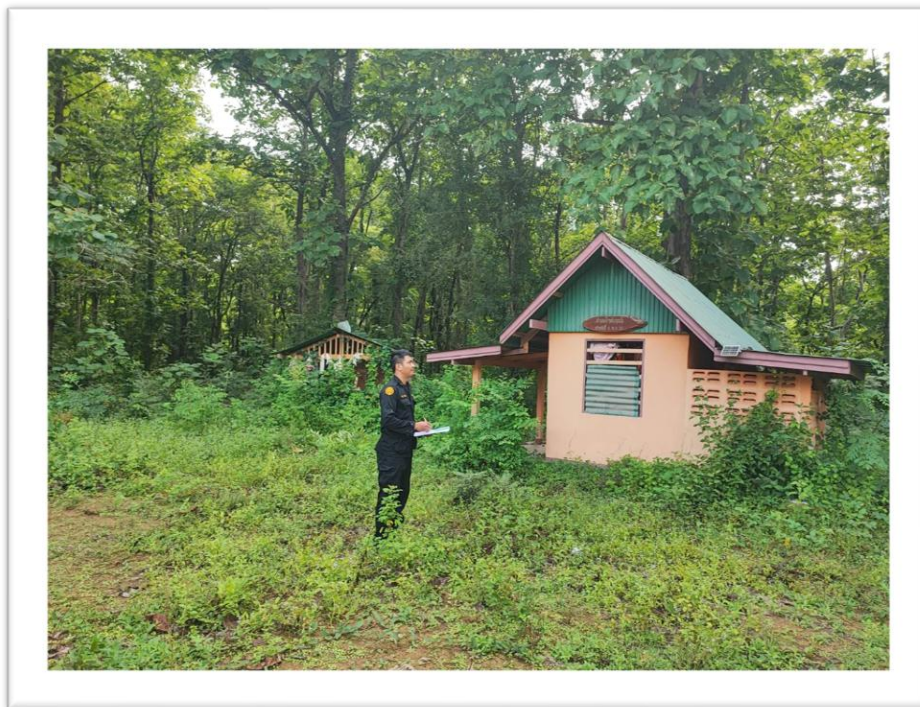
หมายถึงคุณค่าของสิ่งมีชีวิต คุณค่าด้านนิเวศวิทยา คุณค่าด้านวัฒนธรรมและสังคม ที่ได้รับการพิจารณาว่ามีความโดดเด่นสำคัญมาก ทั้งในระดับนานาชาติ ระดับภูมิภาคหรือในระดับโลก ซึ่งคุณค่าเพื่อการอนุรักษ์อย่างสูงนี้ จำเป็นอย่างยิ่งต้องได้รับการคุ้มครอง รวมถึงต้องสร้างมาตรการหรือแผนเพื่อการจัดการและติดตามเพื่อให้แน่ใจสิ่งที่ได้รับการพิจารณาให้อยู่ในสถานภาพ HCV นั้นยังคงอยู่หรือได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่ดียิ่งขึ้น

จากการสำรวจ และลงความเห็นกับชุมชนในการกำหนดพื้นที่ HCV ในพื้นที่สวนป่าศรีสัชนาลัย ได้แบ่งพื้นที่ HCV แต่ละประเภทความสำคัญ ดังนี้

HCV 6 Cultural identity of local communities: ศาลเจ้าพ่อขุนวัง

การจัดการและการตรวจสอบติดตาม ทางงานสวนป่าศรีสัชนาลัยได้จัดชุดสำรวจ และดูแลพื้นที่ HCV โดยการบันทึกลงในแบบบันทึกตรวจติดตามพื้นที่ HCV เมื่อพบความเสียหาย หรือมีแนวโน้มที่จะเกิดความเสียหายต่อพื้นที่ เพื่อนำไปสู่แนวทางการป้องกันและแก้ไขต่อไป

ผลการตรวจติดตาม จากการสำรวจตรวจติดตามไม่พบความเสียหาย และผลกระทบจากการประกอบกิจกรรมของทางงานสวนป่าศรีสัชนาลัย และจากปัจจัยภายนอก ต่อพื้นที่ HCV คือ ศาลเจ้าพ่อขุนวัง ศาลเจ้าพ่อขุนวัง มีการประกอบพิธีกรรมของชาวบ้านบ่อย งานสวนป่าจึงได้ทำการตัดหญ้า และเก็บขยะ อยู่เสมอ

การสำรวจผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม(SITE INSPECTION) ก่อนการทำไม้

จากการสำรวจพื้นที่ด้วยเครื่องมือแบบการสำรวจ Site Inspection ก่อนการทําไม้ของแปลงทําไม้สวนป่าศรีสัชนาลัย ไม่พบพืชพรรณ และสัตว์ที่หายาก ไกล่สูญพันธุ์ รวมทั้งพื้นที่ HCV บริเวณพื้นที่แปลงทําไม้และทางงานสวนป่าศรีสัชนาลัยได้กำหนดแนวทางการจัดการเพื่อป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งชี้แจงให้ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ปฏิบัติตามแนวทาง ดังนี้

1. กำหนดแนวกันชน (Buffer Zone) หรือไม้ไถ่ทางตรวจการ
2. ละเว้นการทําไม้บริเวณพื้นที่สองฝั่งลำห้วย (Stream Bank)
3. สร้างฝายดักตะกอน และชะลอความชุ่มชื้น บริเวณลำห้วยที่อยู่ในพื้นที่ทําไม้ รวมทั้งบริเวณใกล้พื้นที่ทําไม้
4. ปลุกหญ้าแฝกบริเวณที่เสี่ยงต่อการพังทลายของดิน
5. จัดเว้นการตัดถนนป่าไม้ใหม่ รวมทั้งระมัดระวังเมื่อจำเป็นต้องสร้างถนนป่าไม้

3.ด้านสังคม

ชุมชนรอบพื้นที่สวนป่าศรีสัชนาลัย ประกอบด้วย 2 ตำบล คือ ตำบลแม่สิน และ ตำบลแม่สำ ซึ่งเป็นที่ตั้งของสำนักงานสวนป่าศรีสัชนาลัย และหมู่บ้านสวนป่าศรีสัชนาลัย อยู่ในเขตพื้นที่ด้วย บางแปลงของสวนป่า ได้ตั้งอยู่ในพื้นที่ของตำบลแม่สิน

** จากการสำรวจ สอบถามผู้นำชุมชนรอบสวนป่าศรีสัชนาลัย ไม่พบว่าชุมชนพื้นเมือง หรือชนเผ่าใดๆ ที่เคยอาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่สวนป่าศรีสัชนาลัย พื้นที่รอบสวนป่าศรีสัชนาลัย*

นโยบายของสวนป่าศรีสัชนาลัยด้านสังคม

- พิจารณาจ้างแรงงานจากชุมชนท้องถิ่นใกล้ๆสวนป่าเป็นอันดับแรกและกำหนดค่าจ้างแรงงาน ด้วยความเป็นธรรม
- มีการฝึกอบรมให้ความรู้พนักงานสวนป่าและคนงาน
- ส่งเสริมอุปกรณ์และเครื่องมือด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน
- ส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพให้กับคนงาน
- สนับสนุนด้านการศึกษาและศาสนา
- จำหน่ายไม้สักของสวนป่าประมาณ 30%ให้กับชุมชนท้องถิ่นและหมู่บ้านป่าไม้
- สร้างโครงการความร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่น
- ส่งเสริมด้านอุตสาหกรรมไม้ต่อเนื่อง
- มีระบบแก้ไขข้อขัดแย้งกับชุมชนท้องถิ่น
- มีพนักงานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่น
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสวนป่า

ภาพ กิจกรรมการอบรมและการมีส่วนร่วมกับชุมชนรอบสวนป่า

กิจกรรมงานฌาปนกิจที่วัดในชุมชนรอบสวนป่า

กิจกรรมพัฒนาชุมชนร่วมกับชาวบ้านหมู่บ้านบานขึ้น เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพของพระ
บาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

กิจกรรมการฝึกอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

กิจกรรมประชุมร่วมกับผู้นำชุมชน

กิจกรรมสำรวจ บุณยะซ่อมแซมแหล่งน้ำชุมชน

กิจกรรมปลูกไม้ดีมีค่า ๗๒ แห่ง เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ ร่วมกับชุมชนในพื้นที่

แผนการจัดการสวนป่า ระยะยาว5ปี

ลำดับ	รายละเอียด	2568	2569	2570	2571	2572
1. ด้านเศรษฐกิจ						
1.1	แผนการทำไม้(ลบ.ม.)					
	- Final Cutting	2,600	2,000	2,000	1,500	1,500
	- Thinning	-	-	-	900	900
1.2	แผนการปลูกเสริมฯ (ไร่)	487	550	391	390	297

2. ด้านสังคม					
2.1	กรมธรรม์อุบัติเหตุ (ปี ละ)	1	1	1	1
2.2	ตกลงกับชุมชน(ครั้ง)	1	1	1	1
2.3	มวลชนสัมพันธ์(ครั้ง)	6	6	6	6
2.4	การจ้างแรงงาน (%)	100	100	100	100
2.5	การอบรม (ครั้ง)	2	2	2	2

3. ด้านสิ่งแวดล้อม					
-	พื้นที่HCV	1	1	1	1
-	พื้นที่อนุรักษ์ (ไร่)	1,876	1,876	1,876	1,876
-	ต้นไม้อนุรักษ์ (ต้น)	7	7	7	7
-	Site Inspection(ครั้ง/ปี /กิจกรรม)	3	3	3	3

ดำเนินงานของสวนป่าที่ผ่านมา

สวนป่าศรีสัชนาลัย มีการดำเนินงานได้ตามแผนการจัดการที่ได้กำหนดไว้ ทุกประการ ทำให้มีความยั่งยืน และสรุปผลการดำเนินงานในปี 2567 ได้ดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ มีการจำหน่ายไม้ให้กับราษฎร ประชาชนทั่วไป ได้ใช้ไม้ที่ถูกต้องตามกฎหมาย

1.1 สถิติการจำหน่ายไม้ ปี 2567 งานสวนป่าศรีสัชนาลัยดำเนินการทำไม้ และจำหน่ายไม้สัก แผลงปี 2527 ตอน 1 โดยใช้ระบบ final cutting ปริมาตรไม้สัก 2,400 ลบ.ม. เศษไม้ – ปลายไม้ ปริมาตร 1,200 ลบ.ม.

1.2 การสำรวจปริมาณความเพิ่มพูน งานสวนป่าศรีสัชนาลัย ได้ดำเนินการสำรวจปริมาณการผลิตปี 2567 และวิเคราะห์ปริมาณความเพิ่มพูนรายปีของสวนป่า คือ 4,746.63 ลบ.ม.ต่อปี (ดำเนินการสำรวจและวิเคราะห์ปริมาณความเพิ่มพูน เมื่อปี 2567)

1.3 ผลผลิตเชิงพาณิชย์จากของป่าในพื้นที่สวนป่าศรีสัชนาลัย จากการสำรวจการใช้ประโยชน์จากของป่าของชุมชนบริเวณโดยรอบสวนป่า แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การใช้ประโยชน์ในครัวเรือน และการจำหน่ายเป็นสินค้า ซึ่งรายได้จากการเก็บหาของป่า เฉลี่ย 50,000 บาทต่อปี

2. ด้านสิ่งแวดล้อม งานสวนป่าศรีสัชนาลัย ดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์ พร้อมทั้งควบคุม ป้องกันผลกระทบจากการดำเนินงานต่อสิ่งแวดล้อม และกำหนดแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม เป็นงบประมาณ 50,000 บาท

2.1 การสำรวจผลกระทบ (Site Inspection) ก่อน – หลัง พื้นที่ดำเนินการ ได้แก่ พื้นที่การทำไม้ พื้นที่ปลูกเสริมรอบตัดพื้นที่ 2 และการสร้างและซ่อมแซมถนนป่าไม้ จากการสำรวจโดยใช้แบบฟอร์มการสำรวจผลกระทบ (Site inspection) ทั้งก่อนและหลังการดำเนินงาน พบว่าผลการดำเนินงานไม่ส่งผลกระทบความเสียหายต่อทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมบริเวณพื้นที่งานดังกล่าว

2.2 การตรวจติดตามพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงด้านการอนุรักษ์ (HCV) งานสวนป่าศรีสัชนาลัย ดำเนินการติดป้าย สื่อความหมาย และตรวจติดตามพื้นที่ HCV เพื่อป้องกันผลกระทบต่อพื้นที่ดังกล่าว จากการสำรวจไม่พบความเสียหาย หรือการบุกรุกพื้นที่

2.3 การตรวจติดตามต้นไม้อนุรักษ์ (Eternity Tree) งานสวนป่าศรีสัชนาลัยได้ดำเนินการติดป้ายสื่อความหมายบริเวณต้นไม้อนุรักษ์ และตรวจติดตาม ไม่พบความเสียหาย

3. ด้านสังคม งานสวนป่าศรีสัชนาลัย มุ่งเน้นการจัดการสวนป่าโดยให้ชุมชนรอบพื้นที่สวนป่าได้แสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อลดผลกระทบจากการดำเนินงานของสวนป่า รวมถึงการส่งเสริมและให้ความร่วมมือกับ การดำเนินงาน และกิจกรรมต่างๆของชุมชนรอบสวนป่า ซึ่งงานสวนป่าศรีสัชนาลัยได้ดำเนินงานทางด้านสังคม ดังนี้

3.1 กระบวนการค้นหาผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ดำเนินการค้นหาปีละครั้ง และในการดำเนินการที่ผ่านมาพบว่าชุมชนและหน่วยงานรอบพื้นที่จะเป็นผู้มีส่วนได้จากการดำเนินงานของงานสวนป่าศรีสัชนาลัย

3.2 การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยการเข้าร่วมดำเนินงานและกิจกรรมของชุมชนและหน่วยงานรอบพื้นที่สวนป่า พร้อมทั้งรายงานผลการเข้าร่วมส่งให้องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตอุตรดิตถ์ได้รับทราบ

3.3 การแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างงานสวนป่ากับชุมชน ทั้งนี้งานสวนป่าศรีสัชนาลัยได้เรียนเชิญผู้นำชุมชน และหน่วยงานรอบพื้นที่สวนป่าเข้าร่วมประชุมหารือเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้งระหว่างงานสวนป่ากับชุมชน และหน่วยงาน พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนและผู้ปฏิบัติงานของสวนป่าให้รับทราบระบบการดำเนินงานไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้ง

3.4 นำเสนอแผน และผลการดำเนินงานประจำปี ได้ดำเนินการชี้แจงผลการดำเนินงานของสวนป่าศรีสัชนาลัย และแผนการดำเนินงาน เพื่อให้ชุมชนและหน่วยงานรอบพื้นที่สวนป่า รับฟังข้อคิดเห็น และแนวทางการดำเนินงานเพื่อลด ผลกระทบต่อสังคม

3.5 การพิจารณาจ้างเหมางานให้กับชุมชนในท้องถิ่น พร้อมทั้งสวัสดิการของผู้รับเหมาปฏิบัติงาน งานสวนป่าศรีสัชนาลัย ได้กำหนดนโยบายการจ้างเหมาดำเนินงานของงานสวนป่าฯ โดยพิจารณาจากชุมชนในท้องถิ่นเป็นอันดับแรก เพื่อสร้าง งานและรายได้ พร้อมทั้งสวัสดิการของผู้รับจ้างเหมา ได้แก่ อุปกรณ์เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานแต่ละประเภท เพื่อป้องกันอุบัติเหตุและสร้างความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ชุดยาปฐมพยาบาล รวมทั้งประกันภัยหมู่ของผู้ปฏิบัติงาน

3.6 การจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับจ้างเหมา ได้ดำเนินงานฝึกอบรมให้ความรู้ในด้าน การปฐมพยาบาลเบื้องต้น และการปฏิบัติงานแต่ละประเภท เพื่อการปฏิบัติงานอย่างถูกต้องและลดความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุต่อ ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับจ้างเหมา

3.7 การควบคุมและป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการปฏิบัติงาน งานสวนป่าศรีสัชนาลัย ได้ส่งตัวแทนของงานแต่ละประเภทฝึกอบรมด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยมีนักวิชาการแรงงานชำนาญการเป็น ผู้ให้ความรู้ในการฝึกอบรม และงานสวนป่าฯได้กำหนดนโยบายในการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัย เพื่อควบคุมและป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ

3.8 การคมนาคม ดำเนินการสำรวจและซ่อมแซมถนนป่าไม้ เพื่อใช้ในการดำเนินงานของกิจกรรมทางสวนป่า และเพื่อการสัญจรของชุมชนรอบสวนป่า

วิสัยทัศน์ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

“เป็นผู้นำการจัดการสวนป่าเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมไม้ จากป่าปลูก ในปี 2565”

ติดต่อ : สำนักงานสวนป่าศรีสัชนาลัย หมู่ 12 ต.แม่สำ อ.ศรีสัชนาลัย จ.สุโขทัย รหัสไปรษณีย์ 64130

E.mail – srisat_fio@gmail.com

สามารถเสนอแนะข้อคิดเห็น ตามกล่องรับข้อความของงานสวนป่าศรีสัชนาลัย บริเวณหน้าบ้านผู้ใหญ่บ้านบ้าน
บ้านขึ้น หมู่ที่ 12 ต.แม่สำ อ.ศรีสัชนาลัย จ.สุโขทัย

